

แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ชราภาพสำหรับผู้ประกันตน ในกองทุนประกันสังคม ในประเทศไทย

THE MANAGEMENT GUIDELINE FOR INCREASING THE OLD AGE BENEFITS TO THE INSURED PERSONS IN THE SOCIAL SECURITY FUND IN THAILAND

นันทชัย ปัญญาสุรฤทธิ์¹ วรณวิภา ไตลังคะ² และ อนันต์ ธรรมชาลัย³
Nuntachai Punyasurarit¹ Wanwihpa Tailangka² and Anan Thamchalai³

Received 04 September 2024

Revised 21 September 2024

Accepted 11 November 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย รวมถึงนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ในชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมให้สอดคล้องกับสภาพค่าครองชีพและความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้ประกันตน ทั้งนี้ยังมีการนำเสนอจำนวนเงินที่สำนักงานประกันสังคมควรกำหนดเป็นเพดานเงินออมสูงสุด การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคเดลฟายในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับกองทุนประกันสังคมจำนวน 25 คน ซึ่งได้ถูกเลือกโดยเฉพาะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) การดำเนินงานของกองทุนประกันสังคมควรเพิ่มสิทธิประโยชน์ในชราภาพให้กับผู้ประกันตน โดยเหตุผลสำคัญคือค่าครองชีพของผู้ประกันตนในแต่ละพื้นที่ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามที่อยู่อาศัยของผู้ประกันตน 2) แนวทางการเพิ่มสิทธิประโยชน์ในชราภาพสำหรับผู้ประกันตน พบว่าควรพิจารณาจาก 4 ประการ ได้แก่ 2.1) สวัสดิการควรครอบคลุมความต้องการพื้นฐานและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นธรรม 2.2) รัฐควรเป็นผู้ให้สวัสดิการแก่ประชาชน 2.3) ผู้สูงอายุควรดำรงชีวิตด้วยศักดิ์ศรีและความปลอดภัย 2.4) ควรเพิ่มเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุอย่างเท่าเทียมในทุกวัย สำหรับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ยังไม่ควรเพิ่มในขณะนี้ เนื่องจากเงินสมทบสูงสุดที่เก็บอยู่ในปัจจุบันเพียง 15,000 บาท ซึ่งถือว่าต่ำ และเพิ่งได้รับการปรับเพิ่มตามกฎหมายกระทรวงแรงงานในปี พ.ศ. 2565 3) มีการเสนอแนะว่าควรเพิ่มเพดานเงินสมทบสูงสุดจาก

¹ นักศึกษาปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Ph.D Student Program, Faculty of Business Administration, North Bangkok University

² รองศาสตราจารย์, ดร., คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Associate Professor, Dr., Faculty of Business Administration, North Bangkok University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Assistant Professor, Dr., Faculty of Political Science, North Bangkok University

Corresponding author email: office.sso2008@gmail.com

15,000 บาท เป็น 30,000 บาท โดยเพิ่มในลักษณะขั้นบันไดทุก 3-5 ปี และหากมีการเพิ่มเพดานสูงสุดควรมีการแจ้งบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปี เพื่อให้สามารถเตรียมงบประมาณสมทบในส่วนของนายจ้างได้ งานวิจัยนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการนำเสนอข้อมูลเชิงนโยบายแก่ภาครัฐในเรื่องสิทธิประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ และเป็นข้อมูลสำคัญในการคำนวณและปรับเพิ่มเพดานเงินสมทบใหม่ให้สอดคล้องกับความจำเป็น

คำสำคัญ: สิทธิประโยชน์ประกันสังคม กรณีชราภาพ ผู้ประกันตนมาตรา 33

Abstract

This research aims to study the conditions and challenges in the operations of the Social Security Fund in Thailand and to propose management guidelines for increasing old-age benefits for insured persons under the Social Security Fund. These guidelines should align with the cost of living and the essential needs of the insured persons. Additionally, the research presents recommendations for the Social Security Office regarding the maximum savings ceiling. This qualitative research employs the Delphi technique for data analysis, with 25 key informants involved in social security selected specifically for this study.

The research findings indicate that: 1) The Social Security Fund should enhance old-age benefits for insured persons, with the primary reason being the variation in living costs depending on the residence of the insured persons. 2) The guidelines for increasing old-age benefits for insured persons should consider four key aspects: 2.1) Welfare should cover basic needs and contribute to improving the quality of life in a fair manner. 2.2) The state should be the provider of welfare. 2.3) The elderly should live with dignity and safety. 2.4) Allowances for the elderly should be increased equally across all age groups. Other benefits should not be increased at this time, as the current maximum contribution of 15,000 baht is considered low and was only recently increased following the 2022 Ministry of Labor regulations. 3) It is recommended that the maximum contribution ceiling be raised from 15,000 baht to 30,000 baht, incrementally, every 3 to 5 years. Furthermore, in the event of an increase in the maximum ceiling, companies should be given at least one year's notice to allow employers to budget accordingly. This research provides valuable insights for the government to formulate policies on elderly benefits and serves as crucial data for recalculating and adjusting the maximum contribution ceiling to reflect current needs.

Keywords: Social security benefits, old age, Section 33 insured persons

บทนำ

เมื่อเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ในกรณีชราภาพ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพียงในส่วนของผู้สูงอายุที่เสียชีวิต ซึ่งเปลี่ยนจากการจ่ายเงินบำนาญเป็นเงินบำเหน็จ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ ยังคงไม่เกิดขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ที่มุ่งหวังให้ช่วยเหลือผู้ประกันตนไม่ให้ประสบความเดือดร้อน ทั้งยังต้องการให้มีการเก็บเงินสมทบ

เข้ากองทุนประกันสังคมทั้งในส่วนของรัฐ นายจ้าง และลูกจ้าง ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกัน กฎกระทรวงดังกล่าวยังไม่ได้มีการประกาศเพิ่มอัตราการเก็บเงินสมทบในทั้งสามฝ่าย

ในช่วงปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2564 อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 0.18 ถึง 3.81 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าค่าเงินบาทมีมูลค่าลดลงทุกปี เฉลี่ยปีละร้อยละ 3-5 ซึ่งในระยะเวลา 10 ปี มูลค่าเงินลดลงเกือบครึ่งหนึ่ง แต่การเก็บเงินสมทบเพื่อเข้าสู่กองทุนประกันสังคมยังคงอัตราเดิม ขณะที่การจ่ายสิทธิประโยชน์กลับเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งขัดกับหลักการทางเศรษฐศาสตร์เรื่องการออมและการลงทุนที่เน้นการเก็บเงินเพื่อนำไปลงทุน และใช้ผลกำไรเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

ดังนั้น หากมีการประกาศกฎกระทรวงเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ในกรณีชราภาพโดยเฉพาะในด้านการเสียชีวิต ก็ยังไม่ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ในกรณีบำเหน็จและบำนาญตามปกติ ทั้งยังไม่มีมีการปรับเพิ่มการเก็บเงินสมทบจากผู้ประกันตน นายจ้าง และฝ่ายรัฐ ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการจัดการเศรษฐศาสตร์ ซึ่งควรได้รับการแก้ไขให้ครบถ้วนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ในปัจจุบัน มีผู้รับเงินชราภาพจำนวน 3.9 ล้านคน โดยผู้ประกันตนส่วนใหญ่ส่งเงินสมทบตามมาตรา 33 ไม่เกิน 20 ปีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเฉลี่ยแล้ว ผู้ประกันตนจะได้รับเงินชราภาพหลังเกษียณระหว่าง 3,000-4,125 บาทต่อเดือน ในปี พ.ศ. 2565 พบว่ามีผู้รับบำนาญชราภาพเพียง 760,000 คนที่รับเงินเป็นรายเดือน ส่วนที่เหลือรับเป็นบำเหน็จเป็นเงินก้อน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าแรงขั้นต่ำในปัจจุบันแล้ว จำนวนเงินดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน (สำนักงานประกันสังคม, 2565)

จากภาวะเศรษฐกิจโลกและประเทศไทยหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ค่าครองชีพได้เพิ่มสูงขึ้น โดยมีการประเมินว่าอัตราเงินเฟ้อจะสูงถึงร้อยละ 8.0 ซึ่งสร้างความกดดันให้กับผู้สูงอายุที่พึ่งพิงเงินบำนาญ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้ความสำคัญกับการดูแลผู้ประกันตนเมื่อเกษียณอายุ การที่เงินบำนาญอยู่ในช่วง 3,000-4,125 บาท ซึ่งสูงกว่าเส้นความยากจนเพียงเล็กน้อย (2,803 บาท) ยังคงไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายประกันสังคม (สำนักงานประกันสังคม, 2564)

ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดคำถามทางวิชาการเกี่ยวกับวิธีการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตน รวมถึงแหล่งเงินที่จะนำมาใช้ในกระบวนการนี้ งานวิจัยนี้จึงมุ่งหาแนวทางเพื่อให้การจัดการสิทธิประโยชน์เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 อย่างครบถ้วน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนประกันสังคมของประเทศไทย กรณีชราภาพของผู้ประกันตน มาตรา 33 ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคม
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย ที่เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความจำเป็นในการดำรงชีพของผู้ประกันตน
3. เพื่อนำเสนอจำนวนเงินที่สำนักงานประกันสังคมควรกำหนดเงินเพดานออมสูงสุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย โดยได้นำเทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นถึงแนวโน้มและองค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอสรุปการสังเคราะห์แนวคิดสำคัญดังต่อไปนี้:

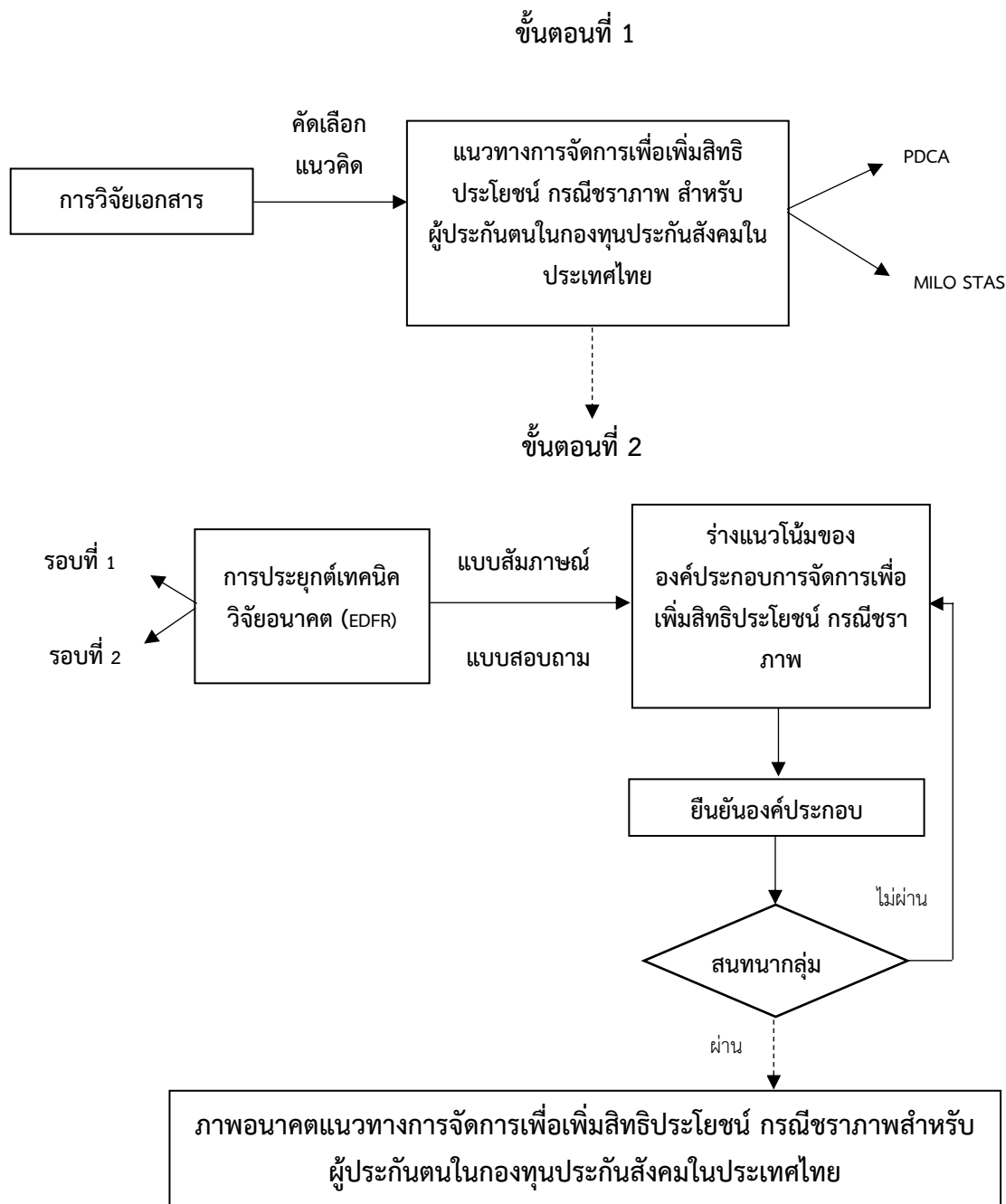
แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม: สวัสดิการสังคมมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาทางสังคมและสร้างโอกาสให้แก่ประชาชน (พงษ์เทพ สันติกุล, 2560) โดยสวัสดิการที่ดีควรมุ่งเน้นการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และควรส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น (Turner, 1974; ระพีพรรณ คำหอม, 2557) สวัสดิการสังคมยังครอบคลุมการให้บริการขั้นพื้นฐาน เช่น การดูแลสุขภาพ การศึกษา การมีที่อยู่อาศัย การมีงานทำ และการสร้างความมั่นคงด้านรายได้ (Social Security USA, 1935) รวมถึงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการลดความยากจน (Le-rong & Xiao-yun, 2021) ซึ่งควรให้ความเท่าเทียมแก่ประชาชนทุกคน (วันสนั่น ใสดาปัดชา และคณะ, 2560)

แนวคิดการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ: ประยูทธ ทองอยู่ (2560) ได้แบ่งแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุออกเป็น 5 หลักการ ได้แก่ 1) เสรีภาพ 2) การมีส่วนร่วม 3) การได้รับการดูแล 4) ความพึงพอใจของตนเอง และ 5) ความมีศักดิ์ศรี หลักการเหล่านี้มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมในสังคม

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ: การจัดการที่ดีควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีเชิงระบบ โดยนโยบายที่ดีต้องมีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง (ประจักษ์ ปฏิทัศน์, 2562) ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติควรพิจารณาถึงรูปแบบการกำหนดนโยบาย และการจัดการรายจ่ายสาธารณะ (เฉลียว ยาจันทร์, 2556; สุภิญญา อนุภานนท์, 2560)

เทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR: เทคนิค EDFR ซึ่งพัฒนาโดย จุมพล พูลภัทรชีวิน (2548) และ เท็กเตอร์ (Textor, 1980) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การวิจัยด้านอนาคตสามารถรวบรวมและประมวลผลข้อมูลเชิงคาดการณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในบริบทของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อคาดการณ์แนวทางในการเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ

การสังเคราะห์แนวคิดเหล่านี้ช่วยสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนประกันสังคมในประเทศไทยอย่างเหมาะสม

ภาพที่ 1 แสดงวิธีการดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคตภาพ โดยใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตที่พัฒนารูปแบบมาจากเทคนิคการวิจัยอนาคตสองเทคนิค คือ การวิจัยอี เอฟ อาร์ (Ethnographic Futures Research) และเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อประยุกต์ใช้ในการหาแนวทาง การจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน จำนวน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย ที่เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความจำเป็นในการดำรงชีพของผู้ประกันตนและการสนับสนุนกลุ่ม และทำการวิเคราะห์ในลักษณะสรุปฉันทามติ (Consensus)

ขั้นตอนที่ 2 การหาองค์ประกอบของอนาคตภาพแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย ที่เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความจำเป็นในการดำรงชีพของผู้ประกันตน ด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR เพื่อพัฒนาองค์ประกอบของอนาคตภาพการจัดการ โดยวิเคราะห์ในลักษณะสรุปฉันทามติ (Consensus) ผ่านการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นจึงรวบรวมความเห็นประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำมาสังเคราะห์ เขียนอนาคตภาพแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย ที่เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความจำเป็นในการดำรงชีพของผู้ประกันตน

โดยกำหนดวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยนี้ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทและเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย รับนโยบาย ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการ ผู้ที่มีประสบการณ์และมีบทบาทสำคัญในกำหนดแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพสำหรับผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมในประเทศไทย ที่เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความจำเป็นในการดำรงชีพของผู้ประกันตน

โดยผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Selection) และได้แบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ออกเป็น 6 กลุ่ม จำนวนรวมทั้งสิ้น 25 คน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ผู้กำหนดนโยบาย จำนวน 3 คน ประธานคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และผู้ตรวจราชการกระทรวงแรงงาน

กลุ่มที่ 2 ผู้กำกับดูแลนโยบาย จำนวน 2 คน ได้แก่ ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพสำนักงานประกันสังคม และผู้ตรวจราชการกรม สำนักงานประกันสังคม

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานงบประมาณ

กลุ่มที่ 4 ผู้ประกอบการ สมาคม ภาคีเครือข่าย จำนวน 8 คน ได้แก่ ผู้แทนจากสภาองค์กรนายจ้าง 3 สภา ผู้แทนจากสภาองค์กรลูกจ้าง 3 สภา ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรม 1 สภา และผู้แทนจากสภาหอการค้าไทย 1 สภา

กลุ่มที่ 5 ผู้ประกันตนในปัจจุบัน จำนวน 8 คน (จังหวัดละ 2 คน)

กลุ่มที่ 6 นักวิชาการ จำนวน 2 คน ได้แก่ นักวิชาการในคณะกรรมการประกันสังคม และนักวิชาการในกองวิจัยและพัฒนาสำนักงานประกันสังคม

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญข้างต้น มีความเหมาะสมตามเกณฑ์และสอดคล้องกับแนวคิดของ แมคมิลแลน (Macmillan, 1971) ที่ได้เสนอว่า หากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป จะเป็นระดับที่ให้ผลของอัตราการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อน (Error) น้อยที่สุด และคงที่ที่ระดับ 0.02

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ดำเนินการถอดเทปคำสัมภาษณ์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากแนวโน้มนหลักและแนวโน้มนย่อย การสัมภาษณ์เชิงลึกในรอบที่ 1 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นที่สามารถนำไปพัฒนาอนาคตภาพ พร้อมทั้งได้ดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านองค์ประกอบและแนวโน้มน ตามการสอบถามในรอบที่ 2

2. แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 2 ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยที่ใช้สรุปความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการยืนยันการคัดเลือกองค์ประกอบของอนาคตภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินจากแบบสอบถามใน รอบที่ 2 ว่าแนวโน้มนแต่ละด้านของเกณฑ์ มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้กรอบที่ได้จากการศึกษาเอกสารเป็นกรอบในการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ทำการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิดที่เหมือนและแตกต่าง ด้วยการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ที่อยู่ในประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน โดยที่ผู้วิจัยพยายามรักษาคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ให้มากที่สุด จัดกลุ่ม จัดประเด็น จัดทำความถี่ของประเด็น แนวโน้มนที่ผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง เมื่อรวบรวมได้หมดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับ ควอไทล์ที่ 3 ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ของแนวโน้มนใดที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวโน้มนใด มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่สอดคล้องกัน โดยผลการวิจัย คือ ผลที่ผ่านเกณฑ์ที่มีค่า Interquartile Range หรือ ค่า $Q3 - Q1$ มีค่าไม่เกิน 1.5

การสรุปความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวโน้มนที่ผ่านการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ ตามการสอบถามในรอบที่ 2 ซึ่งการวิจัยในรอบนี้ผู้วิจัยยังคงกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับรอบแรก เพื่อวิเคราะห์ในลักษณะสรุปฉันทามติ (Consensus) เป็นการตอบแบบสอบถามเพื่อคำนวณหา ค่าสถิติดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน (Median)

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range หรือค่า $Q3-Q1$) เป็นรายชื่อ เพื่อพิจารณาเลือกแนวโน้มนที่เป็นไปได้ในระดับมากขึ้นไป ซึ่ง

$Q1$ หมายถึง คะแนนประเมินองค์ประกอบของอนาคตภาพจากผู้เชี่ยวชาญที่นำมาใช้ในการคำนวณ ควอไทล์ 1

$Q3$ หมายถึง คะแนนประเมินองค์ประกอบของอนาคตภาพจากผู้เชี่ยวชาญที่นำมาใช้ในการคำนวณ ควอไทล์ 3

การพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบและแนวโน้มนที่มีโอกาสพัฒนาเป็นองค์ประกอบของ อนาคตภาพจากผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนนี้คือ แนวโน้มนที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป และแนวโน้มนที่มีความสอดคล้องกันของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีค่าพิสัยควอไทล์ไม่เกิน 1.5 (จุฬพล พูลภัทรชีวิน, 2551) ซึ่งจากการสกัดแนวโน้มนจากผลการวิจัยจากการสอบถามในรอบที่ 2 เพื่อสรุปเป็นองค์ประกอบของอนาคตภาพ การวิเคราะห์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งจะกระทำตั้งแต่การเก็บข้อมูลในบางขั้นตอนที่สามารถวิเคราะห์เบื้องต้นได้ และกระทำหลังจากการเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด โดยจำแนกข้อมูลตามกรอบความคิดของการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในกระบวนการ EDR รอบที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median: MD) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range: IR) (ดวงนภา มกรานุรักษ์, 2554)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 สรุปได้ดังนี้

การจัดทำเดลฟายรอบที่ 3 เพื่อยืนยันคำตอบสุดท้ายของผู้เชี่ยวชาญ และการจัดประชุม เพื่อขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่ประชุมแบบประชุมกลุ่ม ที่มีความเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนประกันสังคมของประเทศไทย กรณีชราภาพของผู้ประกันตนมาตรา 33 ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ปัญหาที่พบที่จะต้องทำการปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนในกรณีชราภาพให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตยามชรา ด้วยเพราะพบว่าปัจจุบันมีปัญหาที่กองทุนประกันสังคม พบและนำมาเป็นเหตุให้ต้องปรับปรุงสิทธิประโยชน์ชราภาพ

1. ประเด็นเกี่ยวกับค่าครองชีพในพื้นที่นั้นๆตามที่อยู่อาศัยของผู้ประกันตนเปลี่ยนไป
2. ประเด็นเกี่ยวกับอัตราการเติบโตผลผลิตภาพแรงงานที่เปลี่ยนไป
3. ประเด็นเกี่ยวกับการดำรงชีพกับราคาสินค้าที่เปลี่ยนไป
4. ประเด็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับ GDP ของประเทศที่เปลี่ยนไป
5. ประเด็นเกี่ยวกับดัชนีความเชื่อมั่นของผู้สูงอายุที่เปลี่ยนไป
6. ประเด็นเกี่ยวกับรายได้ต่อครัวเรือนที่เปลี่ยนไป

ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาที่พบอันดับที่ 1 ที่ทำให้การดำเนินการในเรื่องสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ ควรเปลี่ยนแปลงให้สูงขึ้น เพราะค่าครองชีพในพื้นที่นั้นๆ ตามที่อยู่อาศัยของผู้ประกันตนเปลี่ยนไปมีเหตุผลประกอบ 5 ข้อ อันดับที่ 2 สิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ ควรเปลี่ยนแปลงให้สูงขึ้น เพราะการดำรงชีพกับราคาสินค้าที่เปลี่ยนไป โดยมีเหตุผลประกอบ 3 ข้อ อันดับที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ อีก 4 ประเด็น ได้แก่ อัตราเติบโตผลผลิตภาพแรงงานที่เปลี่ยนไป GDP ของประเทศที่เปลี่ยนไป ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้สูงอายุที่เปลี่ยนไป และรายได้ต่อครัวเรือนที่เปลี่ยนไป ที่ในแต่ละประเด็นมีเหตุผลประกอบเท่ากัน ประเด็นละ 2 ข้อ

ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 สรุปได้ดังนี้

แนวทางการเพิ่มสิทธิประโยชน์ กรณีชราภาพของผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมของประเทศไทย ที่เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความจำเป็นในการดำรงชีพของผู้ประกันตน มาตรา 33 สามารถดำเนินการดังนี้ หลักการที่ต้องจ่ายสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพของผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมของประเทศไทย มี 4 ประการ 1) สวัสดิการควรครอบคลุมขั้นพื้นฐานพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ และเป็นธรรม 2) รัฐต้องเป็นผู้ให้สวัสดิการ 3) ผู้สูงอายุควรดำรงชีพอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ปลอดภัย 4) ควรเพิ่มเบี้ยให้แก่ผู้สูงอายุเท่ากันทุกวัย โดยมีเหตุผลประกอบ 2 ข้อ ได้แก่ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้ชราภาพ และปัจจุบันเงินเก็บเข้ากองทุนประกันสังคมยังมีอัตราต่ำ จะไม่เพียงพอต่อการเพิ่มสิทธิประโยชน์ที่มาจากกองทุน และพบว่าสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพที่ควรเปลี่ยนแปลงและไม่เปลี่ยนแปลง สรุปได้ ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์การจ่ายเงินสมทบต่ำกว่า 10 เดือน สิทธิประโยชน์กรณีชราภาพให้คงไว้เช่นเดิม

2. เดิมจ่ายเงินสมทบ ตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง 180 เดือน จะจ่ายบำเหน็จชราภาพ เท่ากับเงินสมทบส่วนของผู้ประกันตน และส่วนของนายจ้างที่จ่ายเงินสมทบให้กับสำนักงานประกันสังคม เพื่อจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ และผลตอบแทนประจำปี

ข้อสรุป

2.1 ไม่เพิ่มสิทธิประโยชน์ในข้อนี้ เหตุผลสิทธิประโยชน์เดิมดีอยู่แล้ว จากเดิมจ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 180 เดือนจะได้รับเงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือนตลอดชีวิตคิดเป็น 20% ของเงินค่าจ้าง (ไม่เกิน 15,000 บาท) เฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย ก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

2.2 ควรปรับเพดาน คำนวณทุก 3 ปี ถึง 5 ปี ในกรณีเพดานเงินเดือนสูงสุด 15,000 บาท ควรปรับทุก 3 ถึง 5 ปี ให้เพดานเงินเดือนสูงกว่า 15,000 บาท 4) เริ่มจ่ายเงินสมทบเกินกว่า 180 เดือน จะเพิ่มอัตราการจ่ายเงินบำนาญให้อีกร้อยละ 1.5 ของระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบ ทุก ๆ 12 เดือน

3. จากเดิมกรณีผู้รับบำนาญเสียชีวิตตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และอัตราการจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีชราภาพ ฉบับที่ สอง พ.ศ. 2565 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 29 เมษายน 2565 ดังนี้ รับบำนาญ ชราภาพ เสียชีวิตภายใน 60 เดือน ทายาทจะได้รับบำเหน็จชราภาพเป็นเงินบำนาญ ชราภาพที่ได้รับเดือนสุดท้ายก่อนถึงความตาย $\times$ (คูณ) ด้วยจำนวนที่เหลือ จนครบ 60 เดือน

ข้อสรุป สิทธิประโยชน์ในส่วนนี้ไม่ต้องปรับ ด้วยเหตุผลดีอยู่แล้ว

4. เดิมกรณีผู้ประกันตนถูกงดจ่ายบำนาญชราภาพ เนื่องจากกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน และต่อมาถึงแก่ความตาย หากบุคคลนั้นรับเงินบำนาญชราภาพมาแล้ว ไม่เกิน 60 เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ เป็นจำนวนเท่ากับเงินบำนาญชราภาพที่ได้รับเดือนสุดท้าย ก่อนกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน $\times$ (คูณ) จำนวนที่เหลือจากผู้รับบำนาญชราภาพกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนจนครบ 60 เดือน

ข้อสรุป สิทธิประโยชน์ในส่วนนี้ไม่ต้องปรับ ด้วยเหตุผลดีอยู่แล้ว

5. จากเดิมกรณีผู้รับบำนาญเสียชีวิตตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และอัตราการจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีชราภาพ ฉบับที่ สอง พ.ศ. 2565 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 29 เมษายน 2565 ดังนี้ รับบำนาญ ชราภาพ เสียชีวิตภายใน 60 เดือน ทายาทจะได้รับบำเหน็จชราภาพเป็นเงินบำนาญ ชราภาพที่ได้รับเดือนสุดท้ายก่อนถึงความตาย $\times$ (คูณ) ด้วยจำนวนที่เหลือ จนครบ 60 เดือน

ข้อสรุป สิทธิประโยชน์ในส่วนนี้ไม่ต้องปรับ ด้วยเหตุผลดีอยู่แล้ว

6. เดิมกรณีผู้ประกันตนถูกงดจ่ายบำนาญชราภาพ เนื่องจากกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน และต่อมาถึงแก่ความตาย หากบุคคลนั้นรับเงินบำนาญชราภาพมาแล้ว ไม่เกิน 60 เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ เป็นจำนวนเท่ากับเงินบำนาญชราภาพที่ได้รับเดือนสุดท้าย ก่อนกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน $\times$ (คูณ) จำนวนที่เหลือจากผู้รับบำนาญชราภาพกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนจนครบ 60 เดือน

ข้อสรุป สิทธิประโยชน์ในส่วนนี้ไม่ต้องปรับ ด้วยเหตุผลดีอยู่แล้ว

7. เดิมให้ผู้รับบำนาญชราภาพอยู่ก่อนวัน กฎกระทรวงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ใช้บังคับและรับบำนาญชราภาพมาแล้ว ยังไม่ครบ 60 เดือน และในกรณีรับเงินบำนาญชราภาพมาแล้ว และจำนวนเดือนน้อยกว่า 10 เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ เป็น 10 เท่าของเงินบำนาญ ชราภาพรายเดือนที่ได้รับเดือนสุดท้าย ก่อนถึงความตาย

ข้อสรุป สิทธิประโยชน์ในส่วนนี้ไม่ต้องปรับ ด้วยเหตุผลดีอยู่แล้ว

8. จากเดิมการจ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคม 3 ส่วนระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และภาครัฐ คำนวณจากค่าจ้างที่เพดานเงินจำนวน 15,000 บาท

ข้อสรุป ควรเพิ่มเพดานในการคำนวณเงิน จาก 15,000 บาท เป็น 30,000 บาท โดยคิดเป็น ขั้นบันได 15,000 บาท ถึง 17,500 บาท และ 20,000 บาท ถึง 22,500 บาท และ 30,000 บาท และควรแจ้งล่วงหน้าอย่างต่ำ 1 ปี เพราะนายจ้างสถานประกอบการ และรัฐบาลจะต้องไปตั้งงบประมาณในการจ่ายเงินสมทบ ซึ่งการสมทบเงิน อัตราคงไปอัตราส่วนเดิมเหมาะสมแล้ว ที่ต้องควรมีเพดานเงินเดือนสูงขึ้น เพราะเมื่อสิทธิประโยชน์มากขึ้นการจ่ายเงินสมทบก็ต้องสูงขึ้นตาม

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนประกันสังคมของประเทศไทย กรณีสิทธิประโยชน์ กรณีสุขภาพของผู้ประกันตนมาตรา 33 ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

จากปัญหาที่กองทุนประกันสังคมพบปัญหาที่สำคัญที่มีเหตุผลย่อยประกอบสูงสุด คือ ค่าครองชีพในพื้นที่นั้น ๆ ตามที่อยู่อาศัยของผู้ประกันตนเปลี่ยนไป โดยมีเหตุผลย่อยประกอบ ได้แก่ ค่าครองชีพมีผลต่อการใช้จ่ายหลังเกษียณ ค่าใช้จ่ายในการครองชีพสูง ค่าครองชีพควรเหมาะสมแก่ครัวเรือน สินค้าราคาสูงขึ้น ค่าครองชีพแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ระพีพรรณ คำหอม (2557) ที่สรุปว่า สวัสดิการต่าง ๆ ควรให้ประชาชนมีคุณภาพสามารถเลี้ยงตนเองได้ ให้สอดคล้องกับค่าครองชีพนั่นเอง และวันสันนท์ โสดาปัดชา และคณะ (2560) สรุปไว้ว่าหากเกิดปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ จะทำให้สังคมเกิดปัญหาเดือดร้อน และที่ผู้เชี่ยวชาญ สรุปความเห็นเห็นว่าเมื่อสภาพปัจจุบันกองทุนประกันสังคมพบปัญหาต่าง ๆ ทั้ง 6 ข้อ ที่เปลี่ยนแปลงไปควรเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ชราภาพเพื่อไม่ให้เป็นการแก่สังคม สอดคล้องกับประเด็นที่พบว่าผู้ชราภาพ อายุ 55 ปี และจะเข้าสู่ผู้สูงอายุ 5 ปีข้างหน้า ซึ่งผู้สูงอายุในอนาคตของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2583 จะมีผู้สูงอายุ ร้อยละ 31.28 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) จึงควรที่จะเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ชราภาพวันนี้ที่พบวันอายุจะยืนยัน ถ้าผู้สูงอายุในอนาคต เพื่อจะไม่เป็นภาระแก่สังคมนั่นเอง

ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีสุขภาพของผู้ประกันตนในกองทุนประกันสังคมของประเทศไทย ที่เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความจำเป็นในการดำรงชีพของผู้ประกันตนมาตรา 33 สามารถแบ่งการอภิปรายผลได้เป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 สิทธิประโยชน์กรณีสุขภาพตามพระราชบัญญัติประกันสังคมมาตรา 33 เดิม 4 ข้อ ได้แก่ 1) จ่ายเงินสมทบน้อยกว่า 12 เดือน จะได้เงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับ จำนวนเงินสมทบเฉพาะส่วนของผู้ประกันตนที่จ่ายให้แก่สำนักงานประกันสังคม 2) จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 180 เดือน จะจ่ายบำเหน็จชราภาพเท่ากับเงินสมทบส่วนของผู้ประกันตน และส่วนของนายจ้างที่จ่ายเงินสมทบให้กับสำนักงานประกันสังคม เพื่อจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีชราภาพ และผลประโยชน์ตอบแทนประจำปี 3) จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 180 เดือน จะได้รับเงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือน ตลอดชีวิตคิดเป็น 20% ของเงินค่าจ้าง ไม่เกิน 15,000 บาท เฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย ก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุด 4) จ่ายเงินสมทบ เกินกว่า 180 เดือน จะเพิ่มอัตราการจ่ายเงินบำนาญให้อีกร้อยละ 1.5 ของระยะเวลา การจ่ายเงินสมทบ 12 เดือน จาก 4 ข้อ ข้อที่ 1 2 และ 4 คงเดิม ข้อที่ 3 ให้มีการปรับเพดานคำนวณทุก 3 ถึง 5 ปี ในส่วนนี้อาจจะเนื่องจากผู้ประกันตนมีรายได้ต่อเนื่องสูงขึ้น เมื่อปรับเพดานคำนวณจาก 15,000 บาทต่อเดือน ให้เพิ่มขึ้น จำนวนเงินสมทบและจำนวนเงินชราภาพจะสูงขึ้น นั่นเอง ด้วยหากไม่ปรับเพดานคำนวณจาก 15,000 บาท ให้สูงขึ้น

แต่ไปเพิ่มเงินชราภาพ ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมจะลดลง สอดคล้องกับหลักการของนักเศรษฐศาสตร์ ที่มีหลักการว่า รัฐหากมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น รัฐก็ต้องมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงจะรักษาความมั่นคงของเศรษฐกิจ ไว้ได้ (Keynes, 1936) ในที่นี้ คือความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมนั่นเอง และสอดคล้องกับสุภิญญา อะนุกานนท์ (2560) ค้นพบและสรุปไว้ว่า ภาระของรัฐบาลมีการจ่ายด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ สำหรับการจ่ายให้แก่ประชาชนจะต้องมีความเท่าเทียม ด้วยรายรับของรัฐบาลมาจากประชาชน ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าจากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว ในแนวทางเดียวกันสิทธิประโยชน์ชราภาพจะปรับเปลี่ยนสูงขึ้น ควรเริ่มจากกลไกของรัฐ ก็คือ สำนักงานประกันสังคม โดยคณะกรรมการประกันสังคม ขยับเพดานการคำนวณเงินเดือนจาก 15,000 บาท ให้สูงขึ้น ก็จะมีเงินย้อนกลับมาคืนให้แก่ผู้จ่ายเงินให้กองทุนประกันสังคมนั่นเอง

ส่วนที่ 2 สิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคมมาตรา 33 โดยกฎกระทรวงแรงงานฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ได้ออกมาเพื่อให้สิทธิประโยชน์จากพระราชบัญญัติประกันสังคมมาตรา 33 ดังนี้ 1) ผู้รับบำนาญชราภาพต่อมาเสียชีวิตภายใน 60 เดือนทายาทจะได้รับบำนาญชราภาพเป็นเงินบำนาญ ชราภาพที่รับเดือนสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตาย คูณด้วยจำนวนเดือนที่เหลือจนครบ 60 เดือน 2) กรณีผู้ประกันตนถูกงดจ่ายเงินบำนาญชราภาพเนื่องจากกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนและต่อมาถึงแก่ความตาย หากบุคคลนั้นรับเงินบำนาญชราภาพมาแล้วไม่เกิน 60 เดือน ให้จ่ายเงินบำนาญชราภาพเป็นจำนวนเท่ากับเงินบำนาญชราภาพที่ได้รับเดือนสุดท้าย ก่อนกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน คูณด้วยจำนวนเงินที่เหลือจากผู้รับบำนาญชราภาพกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนจนครบ 60 เดือน ข้อสรุปที่ให้คงไว้ยังไม่ต้องปรับใน 2 ข้อนี้อาจจะเป็นเพราะด้วยกฎกระทรวงปี พ.ศ. 2565 ที่ประเทศไทยใช้ได้ 2 ปี และสอดคล้องกับข้อเสนอที่ให้มีการปรับเพดานทุก 3 ถึง 5 ปี นั้นแสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญ มีความตั้งใจในการตอบคำถามและตอบคำถามแบบมีหลักการและเหตุผล อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ เฉลียว ยาจันทร์ (2566) ที่ให้ความเห็นไว้ว่านโยบายที่ดีของรัฐจะต้องมีระยะเวลาในการใช้ และครอบคลุมสถานการณ์ที่จะเกิดในอนาคต และสอดคล้องกับ พรณิลัย นิติโรจน์ (2561) ที่สรุปว่านโยบายเพื่อประชาชนจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งการออกกฎกระทรวงปี พ.ศ. 2565 นี้ มาจากการเรียกร้องของตัวแทนลูกจ้างนั่นเอง อีกทั้งความคิดและข้อเสนอของนักวิชาการต่างประเทศดาร์ริล (Darryl, 2014) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่านโยบายหรือกฎหมายภาครัฐจะต้องอาศัยการดูแลแพร่กระจายสู่ประชาชนมาก ๆ ก็จะทำให้เกิดการสะท้อนกลับ ดังนั้น กฎกระทรวงปี พ.ศ. 2565 ที่เพิ่มเติมสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพที่เสียชีวิตเพียงจะมีการใช้ 2 ปีและแพร่กระจาย และการสะท้อนกลับจึงยังน้อยอยู่ผู้เชี่ยวชาญจึงแสดงความเห็นว่ามาตรา 33 ในส่วนที่กฎกระทรวงปรับเปลี่ยนนี้ยังคงไว้เช่นเดิมนั่นเอง

ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนการจ่ายเงินสมทบให้แก่สำนักงานประกันสังคมมาตรา 33 ระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และภาครัฐ มีผลสรุปว่า อัตราส่วนคงเดิม แต่ขอให้ไปปรับเพดานของเงินเดือนสูงสุดของรายได้ที่ใช้คำนวณที่ 15,000 บาท นั้นหมายถึง เมื่อเพดานคำนวณ 15,000 บาทสูงขึ้น เงินที่นายจ้าง ลูกจ้าง และภาครัฐ ที่จ่ายสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมจะสูงขึ้นตามมา สอดคล้องกับ ยูเล่ฮอร์ง และหลี่เซียวหยุน (Le-rong & Xiao-yun, 2021) ที่ศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายประกันสังคมช่วยลดความยากจนลงได้ และเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญหลัก ปี ค.ศ. 2020 ของประเทศจีน กรณีประกันสังคมจะจ่ายสูงได้ รายรับจะต้องเพิ่มขึ้น จึงจะมีเงินจ่ายนั่นเอง และยังสอดคล้องกับ อาลัม (Alam & El Din Masalmeh, 2004) ที่ศึกษาพบว่าความมั่นคงในวัยชราจะต้องมาจากการออมก่อนถึงวัยชรา ดังนั้น การปรับเพดานเงินเดือนหรือรายรับจาก 15,000 บาท ให้สูงขึ้น ทุก 3 ถึง 5 ปี จึงเป็นการถูกต้องที่จะเป็นที่มาของสิทธิประโยชน์เมื่อชราภาพและสูงขึ้นนั่นเอง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานประกันสังคมควรดำเนินการเชิงรุกโดยกำหนดแผนการปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์และอัตราการจัดเก็บเงินสมทบจากผู้ประกันตน นายจ้าง และรัฐ ตามมาตรา 33 ล่วงหน้า โดยไม่ควรรอให้มีการร้องเรียนหรือข้อเรียกร้องจากผู้ประกันตน ซึ่งจะส่งผลให้กระบวนการตัดสินใจและการคำนวณไม่รอบคอบ ตัวอย่างเช่น กฎกระทรวงปี พ.ศ. 2565 ที่มีการเปลี่ยนแปลงสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตามข้อเรียกร้องของผู้แทนลูกจ้างและภาครัฐ แต่กลับไม่มีการปรับปรุงอัตราการจัดเก็บเงินสมทบหรือการปรับอัตราการจ่ายสิทธิประโยชน์ทดแทน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินของกองทุนประกันสังคมในระยะยาว

ดังนั้น สำนักงานประกันสังคมควรมีการจัดตั้งทีมงานที่ประกอบด้วยนักวิเคราะห์เชิงคณิตศาสตร์และนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ทำหน้าที่ติดตามและวิเคราะห์การจ่ายสิทธิประโยชน์ รวมถึงการจัดเก็บเงินสมทบ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ประกันตนจะได้รับประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งคงไว้ซึ่งความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม

ในส่วนของกระทรวงแรงงาน ควรเร่งรัดการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจแรงงานให้เป็นหน่วยงานในระดับกรม เนื่องจากรูปแบบการจ้างงานและอาชีพมีการเปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการสะสมเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมและการจ่ายสิทธิประโยชน์ในกรณีชราภาพของผู้ประกันตน โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับค่าครองชีพในแต่ละพื้นที่ อัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงาน การดำรงชีพ ราคาสินค้า รายได้ต่อครัวเรือน และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานเศรษฐกิจแรงงานควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ใช้แรงงานและผู้ประกันตนอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอสำหรับผู้ปฏิบัติงานประกันสังคม และผู้ประกันตน

จากผลการวิจัย พบว่าวรรณกรรมทั้งในและต่างประเทศให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเต็มที่ เนื่องจากมองว่าความมั่นคงของประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น เมื่อผู้ประกันตนมีความเดือดร้อนและเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากสำนักงานประกันสังคม ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานควรให้ความสำคัญในการแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้ผู้ประกันตนได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างเต็มที่

สำหรับผู้ประกันตน ควรตระหนักถึงความเป็นจริงว่า รายได้ของผู้ที่ทำงานในภาคเอกชนมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ในขณะเดียวกัน ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งหมายความว่าความต้องการใช้เงินในช่วงชราภาพจะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ดังนั้น ผู้ประกันตนควรเตรียมพร้อมโดยการออมและจ่ายเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคมในอัตราที่สูงขึ้นในช่วงที่ยังมีรายได้ เพื่อให้มั่นใจว่ามีทรัพยากรเพียงพอเมื่อเข้าสู่วัยชรา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยในอนาคตควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มสิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และสรุปผลในรูปแบบของสมการคณิตศาสตร์เชิงเส้นตรง (Multiple Regression) เพื่อให้สำนักงานประกันสังคมสามารถวางแผนและออกนโยบายได้อย่างรอบคอบ โดยไม่ต้องรอนโยบายหรือกฎหมายตามข้อเรียกร้องของผู้ประท้วง แต่เป็นการดำเนินการเชิงรุกผ่านการติดตามปัจจัยต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และคำนวณเพดานตัวเลขที่เหมาะสมผ่านสมการเชิงเส้นตรง

เอกสารอ้างอิง

- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2548). อนาคตศึกษาและการวิจัยอนาคต. *รัฐสภาสาร*, 30(7), 66-70.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2551). การวิจัยอนาคต. *วารสารสมาคมนักวิจัยในความอุปถัมภ์ของสภาวิจัยแห่งชาติ*, 13(2), 9-13.
- เฉลี่ย ยาจันท์. (2556). นโยบายและการปฏิบัติด้านการศึกษาระดับพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่ประชาคม.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ดวงนภา มกรนุรักษ์. (2554). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2564).
[วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทยหลังโควิด 19: โรคปฏิวัติโลก ยกเครื่องสู่อนาคตวิถีชีวิตใหม่*. https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/256303_CoverStory.html
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). *เครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาคของไทย*.
<https://www.bot.or.th/th/statistics/economic-and-financial-index-and-indicators.html>
- ประจักษ์ ปฏิทัศน์. (2562). การคิดเชิงระบบและความคิดสร้างสรรค์. อีซีบี.
- ประยุทธ์ ทองอยู่. (2560). *ทัศนคติของผู้สูงอายุที่มีต่อการจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. [งานนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- พงษ์เทพ สันติกุล. (2560). *สวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในยุคสมัยโลกาภิวัตน์*.
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรณิษฐ์ นิติโรจน์. (2561). จริยธรรมของนักวิเคราะห์นโยบายสาธารณะที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “Graduate School Mini-Conference 2018” ครั้งที่ 4*. (น. 334-341). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2557). *สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). พรักหวานกราฟฟิค.
- วันสนั่น โสตาปิตตา, ภัคดี โพธิ์สิงห์ และ สันติญา เคนาภูมิ. (2560). แนวทางการจัดการสวัสดิการสังคม:
ภาครัฐ: องค์การชุมชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 8(2), 160-176.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583*. โรงพิมพ์เดียนตุลา.
- สำนักงานประกันสังคม. (2564). *รายงานการศึกษาแนวทางการปรับปรุงเงินบำนาญในระบบประกันสังคมเพื่อรองรับการเกษียณอายุ*. <https://www.sso.go.th>
- สำนักงานประกันสังคม. (2565). *สิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคมกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย*.
<https://www.sso.go.th>
- สุภิญญา อนูกานนท์. (2560). *องค์ประกอบของการส่งเสริมศักยภาพมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ส่งผลต่อการเป็นมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Alam, M., & El Din Masalmeh, B. (2004). Knowledge, attitudes and practices regarding blood donation among the Saudi population. *Saudi Medical Journal*, 25(3), 318-321.
- Darryl, S. L. J. (2014). Policy transfer, neo-liberalism or coercive institutional isomorphism? Explaining the emergence of a regulatory regime for quality assurance in the Hong

- Kong higher education sector. *Policy and Society*, 33(3), 237-252.
- Keynes, J. M. (1936). The general theory of employment, interest, and money. *Economic Journal, New Series*, 3(10), 115-132.
- Le-rong, Y., & Xiao-yun, L. (2021). The effects of social security expenditure on reducing income inequality and rural poverty in China. *Journal of Integrative Agriculture*, 20(4), 1060-1067. [https://doi.org/10.1016/S2095-3119\(20\)63404-9](https://doi.org/10.1016/S2095-3119(20)63404-9)
- Macmillan, T. T. (1971). The delphi technique. *Paper presented at the annual meeting of the California junior colleges associations committee on research and development*. Monterey: California.
- Social Security USA. (1935). *The Social Security Act of 1935*. <https://www.ssa.gov/history/35act.html>
- Textor, R. B. (1980). *A handbook on ethnographic futures research* (3rd ed.). Cultural and Educational Futures Research Project, Stanford University.
- Turner, V. (1974). *Dramas, Fields and Metaphors*. Ithaca and London: Cornell University Press.